

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงนิติวิธีของระบบกฎหมายไทยและแนวคิดของนักกฎหมายไทยในการวินิจฉัยความผิดอาญา เนื่องจากนักกฎหมายไทยมีแนวคิดการวินิจฉัยความผิดอาญาที่แตกต่างกัน โดยการศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมทฤษฎีและแนวคิดของนักกฎหมายในทางตำราภาษาไทย และตำราต่างประเทศ และทำการศึกษาเปรียบเทียบนิติวิธีในระบบซีวิลลอว์และคอมมอนลอว์ ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบแนวการวินิจฉัยความผิดอาญาตามกฎหมายอาญาอังกฤษ กฎหมายอาญาฝรั่งเศส และกฎหมายอาญาเยอรมัน ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อนักกฎหมายไทย

ผลของการศึกษาพบว่านิติวิธีในระบบซีวิลลอว์และคอมมอนลอว์นั้นมีที่มาอย่างเดียวกันคือจารีตประเพณีเพียงแต่มีพัฒนาการที่แตกต่างกันซึ่งมีผลให้นักกฎหมายทั้งสองระบบนี้มีแนวความคิด ทศนคติ ต่อข้อเกิดของกฎหมายและวิธีการทางกฎหมายที่แตกต่างกันไปด้วย ในส่วนแนวคิดในการวินิจฉัยความผิดอาญาตามโครงสร้างกฎหมายอาญาอังกฤษประกอบด้วย 1. การกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย (Actus Reus) 2. จิตใจที่ชั่วร้าย (Mens Rea) ส่วนแนวคิดในการวินิจฉัยความผิดอาญาตามโครงสร้างกฎหมายอาญาฝรั่งเศส ประกอบด้วย 1. องค์ประกอบทางกฎหมาย (Elément legal) 2. องค์ประกอบทางการกระทำ (Elément Matériel) 3. องค์ประกอบทางจิตใจ (Elément moral) และส่วนที่อยู่นอกโครงสร้างความผิดอาญา คือ เหตุแห่งการไม่ต้องรับผิด แบ่งเป็น ก. เหตุเนื่องจากการกระทำ (cause objective) และข. เหตุเนื่องจากตัวบุคคล (cause subjective) ส่วนแนวคิดในการวินิจฉัยความผิดอาญาตามโครงสร้างกฎหมายอาญาเยอรมัน ประกอบด้วย 1. องค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติ (Tatbestandmässigkeit) 2. ความผิดกฎหมาย (Rechtswidrigkeit) 3. ความชั่ว (Schuld) และส่วนที่อยู่นอกโครงสร้างแบ่งเป็น ก. เหตุยกเว้นโทษเฉพาะตัว และข. เงื่อนไขการลงโทษทางภาวะวิสัย

สำหรับนิติวิธีของกฎหมายไทยควรดำเนินแนวความคิดตามนิติวิธีของระบบซีวิลลอว์สำหรับแนวคิดการวินิจฉัยความผิดอาญาของนักกฎหมายไทยแบ่งออกเป็น 4 แนวคิด คือ 1. การวินิจฉัยความผิดอาญาตามโครงสร้างกฎหมายอาญาอังกฤษ 2. การวินิจฉัยความผิดอาญาตามโครงสร้างกฎหมายอาญาฝรั่งเศส 3. การวินิจฉัยความผิดอาญาตามโครงสร้างกฎหมายอาญาเยอรมัน 4. การวินิจฉัยความผิดอาญาในลักษณะผสมผสาน ซึ่งการวินิจฉัยความผิดอาญาตามโครงสร้างกฎหมายอาญาเยอรมันมีความสมบูรณ์ที่สุดในการวินิจฉัยความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย แต่เมื่อพิจารณาถึงเรื่องความรับผิดทางอาญาซึ่งเป็นผลที่ผู้กระทำจะได้รับในที่สุดแล้วโครงสร้างความผิดอาญาต่าง ๆ ก็สามารถวินิจฉัยถึงความรับผิดของผู้กระทำได้เช่นกัน โดยที่ไม่มีอะไรแตกต่างและเมื่อการวินิจฉัยความผิดอาญาต้องวินิจฉัยในลักษณะโครงสร้างความผิดอาญาดังนั้นการวินิจฉัยความผิดอาญาต้องดำเนินความคิดตามลำดับโครงสร้างความผิดอาญาจึงจะถูกต้องตามแนวความคิดในทางกฎหมายและนิติวิธี

The purpose of this thesis is to study juristic methods of Thai legal system and aspects of Thai lawyers in determining what constitutes criminal offences. Due to the fact that Thai lawyers have different aspects in determining what constitutes criminal offences. This study collected theories and aspects of the lawyers both in Thai and foreign texts and compared juristic methods in Civil law and Common law systems. This includes compared ways to constitute criminal offences in English, French and German Criminal Laws which influence Thai lawyers.

It is found from the study that the primary source of law in Civil law and Common law is custom but each system has different development which makes lawyers in both systems have different attitude to their sources of law and legal methods. The structure of criminal offence in English criminal law is composed of : (1) Actus Reus (guilty act) (2) Mens Rea (guilty mind). The structure of criminal offence in French criminal law is composed of : (1) Legal Element (Elément legal) (2) Materiel Element (Elément Matériel) (3) Moral Element (Elément moral). There are also external structures of criminal offences, in French Law called a ground for not being criminally punished which is divided into : (1) Objective Cause (2) Subjective Cause. The structure of criminal offence in German criminal law is composed of : (1) Fulfillment of the statutory elements of a crime (Tatbestandmässigkeit) (2) Unlawfulness of the act (Rechtswidrigkiet) (3) Blameworthiness or Culpability (Schuld). Furthermore, there are also external structures of criminal offences which divided into : (1) Specific cause with the exception of unpunishment (2) Provision of conditional punishment.

The Thai juristic methods should be of Civil law. But in determining what constitutes criminal offences, Thai Lawyers have 4 ways of thinking (1) determining the criminal offence according to the structure of English criminal law (2) determining the criminal offence according to the structure of French criminal law (3) determining the criminal offence according to the structure of German criminal law (4) determining the criminal offence in mix. It is found that the way to determine what constitutes criminal offences according to the structure of German criminal law is most suitable way to use with the Thai criminal code. However, when considering what is the result which the offender should receive in the end, all kinds of criminal structures above could be used without any difference. But to determine what constitute criminal offences we must use the right structure according to the juristic method to determine it.